

opusdei.org

„Juk tai Viešpats“. Dvasinis palydėjimas (I)

Visiems mums reikia draugų, kurie savo artumu, pokalbiais ir padaršinimais padėtų mums eiti per gyvenimą, tarnaujant „visada naujam Šventosios Dvasios veikimui“ mūsų sielose. 15-oji serijos „Kova, artimumas ir misija“ dalis.

2025-10-09

„Rytui auštant, ant kranto pasirodė bestovįs Jėzus. Mokiniai nepažino,

kad ten Jėzaus esama“ (Jn 21, 4).

Auštant prie Galilėjos jūros prisikėlęs Viešpats paslaptینگai pasirodo savo mokiniams pridengtas nuo vandens kylančio rūko. Jo balsas, nors ir užslėptas, suskamba stipriai:

„*Vaikeliai, ar neturite ko valgyti?*“ Jie atsako, kad neturi. Jie vis dar nežino, kas į juos kreipiasi, bet tame balse yra kažkas, kas verčia juos atidžiai klausytis ir būti pasirengus vykdyti Jo nurodymus: „*Užmeskite tinklą į dešinę nuo valtės, ir pagausite*“ (Jn 21, 6). Jie paklusniai meta tinklus ir, priešingai nei visą naktį, sugauna daug žuvų. Kol kiti mokiniai stebisi perpildytais tinklais, šv. Jonas pakelia akis – jis mato daug daugiau nei žuvis: jis atpažįsta Tą, kuris ką tik jiems kalbėjo. Ir jis taria Petruui: „*Juk tai Viešpats!*“ (plg. Jn 21, 4–8)

Kodėl šv. Jonas sugeba atpažinti Jėzaus buvimą po sunkios darbo nakties? Jo reakcijoje yra kažkas, kas primena mums jo Evangelijos

pradžią, jo pirmąjį susitikimą su Jėzumi. „Štai Dievo Avinėlis!“ – tada pasakė šv. Jonas Krikštytojas, kai Jėzus praėjo pro Joną ir Andriejų (Jn 1, 36). Kai kuriems žmonėms Jis tebuvo dar vienas piligrimas. O Pirmtakas – „tas, kuris bėga priekyje“, tas, kuris mato ateinančius dalykus ir juos skelbia – Jame pamatė Mesiją.

Šv. Jonas Krikštytojas padėjo Jonui ir Andriejui augti dvasiškai. Jis mokė juos pasninkavimo svarbos ir atsivertimo būtinybės; jis mokė juos melstis (plg. Mt 9, 14; Lk 3, 1–17; 11, 1). Tačiau svarbiausia pamoka buvo supažindinti juos su Jėzumi ir pakviesti į asmeninį santykį su Juo (plg. Jn 1, 35–39). Taigi atvedęs savo mokinius pas Jėzų, jis pasiekė savo misijos viršūnę. Nuo to laiko Krikštytojas nuolankiai pasitraukė į šalį – dabar Jėzus galėjo užimti pagrindinę vietą savo mokinių gyvenime (plg. Jn 3, 27–30).

Šimtmečiais jis buvo pavyzdys daugeliui žmonių, kurie siekė vesti kitus prie Kristaus ir padėti atpažinti Jo veikimą žmonių gyvenimuose, suprasdami, kad jie nėra „savininkai, bet saugotojai“¹, nes „misija priklauso Jėzui. Jis prisikėlė, todėl yra gyvas ir eina pirmą mūsų. Nė vienas iš mūsų nėra pašauktas jį pakeisti“². Mes esame pašaukti padėti kiekvienam žmogui susitikti su Juo; iš artumo, kuris kyla iš pasitikėjimo ir meilės, pasakyti: „*Juk tai Viešpats!*“

Dvasinis palydėjimas

„Per visą mūsų gyvenimo kelionę [yra] vidinės ar išorinės gerovės laikotarpiai, netgi ilgalaikių, bet tik Danguje yra galutinė ramybė, visiška ramybė“³. Mūsų *neramiai širdžiai* reikia, kad kas nors ją vestų per ramius vandenius ir audras, kol ji galės pailsėti Dieve⁴. Mums reikia bendrakeleivių, kurie pokalbiais, atjauta ir padrąšinimais padėtų

mums keliauti ryžtingai ir apšviestų, kai užklumpa tamsa arba prarandame kryptį. Šie žmonės tradiciškai vadinami dvasiniais vadovais – žmonėmis, kurie padeda mums ištvirti einant pasirinkta kryptimi ir sekant Kristumi. Dvasinis vadovas eina kartu su žmonėmis – jis ar ji nepakeičia Dievo veikimo jų sielose, tuo labiau nebando atstoti jų sąžinės, bet padeda jiems atskirti Šventosios Dvasios įkvėpimus nuo velnio ar jų pačių sužeistos žmogiškosios prigimties užuominų. Dėl šios priežasties pastaraisiais dešimtmečiais Bažnyčioje įprasta naudoti ir terminą „dvasinis palydėtojas“. Šia tema popiežius Pranciškus sakė: „Tas arba ta, kas mus lydi, nebando pakeisti Viešpaties ir neatlieka darbo už palydimą asmenį, tačiau eina kartu su juo, skatina įsižiūrėti į širdies, kur veikia Viešpats, judesius“⁵. Dvasinis palydėtojas yra tas, kuris sako: „Gerai, bet pažiūrėk čia, pažiūrėk

čia“ ir atkreipia tavo dėmesį į dalykus, kurie galėtų vykti, padėdamas tau geriau suprasti laikmečio ženklus, Viešpaties balsą, gundytojo balsą, sunkumą, kurių negali įveikti, balsą.

Tie, kurie pačioje pradžioje prisiartino prie Dievo Darbo, jautėsi mylimi ir lydimi šv. Chosemarijos. Jie nežiūrėjo į jį kaip į kokį dvasinį *guru*, kuris pataria kiekvienoje situacijoje, bet kaip į draugą ar tėvą, kuris klausosi ir kuriam jie rūpi, kuris mato Kristaus kraują, tekantį jų gyslomis⁶. Kai žmonės yra taip palydimi, jie ne tik vertina gautą pagalbą, bet netgi džiaugiasi dvasinio palydėjimo pokalbiais. Jie bręsta ir auga apaštališku entuziazmu, pasijunta sustiprėję savo santykiyje su Dievu; ir jei jie atsiliepia į tam tikrą pašaukimą, išvengia klaidinančio nepriklausomybės jausmo, kuris trukdo išgirsti tuos, kurie dalijasi panašia patirtimi.

Pastaruoju metu Bažnyčios gyvenime vis gilėja supratimas, kad ne tik kunigai, bet ir pasauliečiai gali būti dvasiniais palydėtojais. Taip buvo nuo pat pradžių. Šiose puslapiuose aptarsime kai kuriuos šios užduoties aspektus, visada turėdami omenyje, kad mes visi esame pašaukti atvesti kitus į „Kristaus šviesą ir šilumą“⁷, net jei griežtąja to žodžio prasme nesame dvasiniai palydėtojai.

Antrajame straipsnyje taip pat parodysime, kaip „*draugystė pasireiškia taip, savaime, asmenišku pokalbiu, kupinu jautrumo ir pagarbos laisvei*“⁸ ir pamatysime, kiek iš čia išdėstytų dalykų taip pat tinka šiam neformaliai, bet lygiai tokiam pat svarbiam palydėjimui.

Padėti Šventosios Dvasios veikimui

Pagrindinis palydėjimo ar dvasinio vadovavimo tikslas yra padėti žmonėms susitikti su Kristumi ir atpažinti tai, kas ateina iš Jo, kad

Dievo meilė įsitvirtintų jų gyvenimuose ir aplink juos. Tam reikalinga aplinka, kurioje žmogus galėtų plėtoti asmeninį santykį su Dievu, išmokti išgirsti Dievo balsą maldoje ir mokytis atpažinti Dievo valią kiekvieną savo gyvenimo akimirką. Dvasinis vadovas gali atlikti lemiamą vaidmenį kuriant šią tinkamą aplinką. Tačiau tam reikia pripažinti kiekvieno žmogaus unikalumą ir būti atviru paslaptims Dievo veikimo sielose būdams. „Negali būti anksto paruoštų formulių, nelanksčių metodų ir taisyklių, kurių pagalba sielos priartėtų prie Kristaus. Dievo susitikimas su kiekvienu žmogumi yra neapsakomas ir nepakartojamas, o mes turime bendradarbiauti su Viešpačiu, kad kiekvienu atveju rastume tinkamus žodžius ir būdus, būdami imlūs ir stengtumės netrukdyti Šventosios Dvasios veikimui, kuris visada originalus“⁹.

Lydimas žmogus savo ruožtu turi atidžiai apsvarstyti gautus patarimus ir apmąstyti juos maldoje. Kaip aiškina Tėvas: „suprasti, kad Dievas gali prabilti per kitus žmones arba per daugiau ar mažiau kasdienius įvykius, įsitikinimas, kad ten galime Jį išgirsti, ugdo mummyse nuolankų požiūrį į Jo planus. Šie planai glūdi ir žodžiuose tų, kurie mus lydi kelyje“¹⁰. Ši nuostata galėtų duoti gausių vaisių mūsų gyvenime, jei tik prisiminsime, kad Dievas beveik niekada nekalba tiesiogiai per dvasinio vadovo žodžius. Jo arba jos žodžiai veikiau yra raginimas įsiklausyti, nukreipimas, kad suprastume, ar girdime Šventosios Dvasios įkvėpimus, o tai galime padaryti tik mes patys. Tai žodžiai, kurie padeda mums susitikti su Žodžiu.

Taigi tikrasis dvasinis palydėjimas grindžiamas gilia pagarba Šventosios Dvasios veikimui kiekvienoje sieloje. Dvasinis vadovas nėra vedlys, bet

tarnas, kuris padeda Šventajai Dvasiai vesti ir apšviesti lydimąjį. Kaip sakė šv. Chosemarija – „sielų palydėjimas yra menas, kurio standartas yra Jėzus Kristus, o menininkas – tai Šventoji Dvasia, per malonę“¹¹. Taigi dvasinis vadovas ar palydėtojas yra veikiau sodininkas nei architektas: jis neprimeta formų, neprimeta savo idėjų žmonėms, bet padeda dirbti sielos dirvą, kad joje galėtų suklestėti Dievo dovanojamas gyvenimas.

Tikrasis klausymasis

Visi esame patyrę, kad kai sutinkame žmogų, kuris atidžiai ir maloniai mūsų klausosi, sukuriama aplinka, kurioje dalindamiesi savo mintimis ir jausmais jaučiamės patogiai, neturime baimės būti atmesti ar teisiami. Kai žmonės jaučiasi išklaustyti, jie tampa sąmoningesni ir jiems lengviau klausytis Dievo bei geriau atpažinti jo balsą. Štai kodėl

šv. Chosemarija kantriai
klausydavosi pas jį atėjusių
jaunuolių skatindamas juos laisvai
atverti savo širdis ir tik pabaigoje
duodavo patarimų, taip atverdamas
naujus gyvenimo akiračius.

Klausytis – tai daug daugiau nei viską
išgirsti; tai reiškia atkreipti dėmesį į
jausmus, idėjas ir patirtis, kuriomis
žmogus dalinasi, ir padėti jam
pačiam tai ištirti. Tai reikalauja
nuoširdaus domėjimosi kitu
žmogumi. Mes neklausome kitų tam,
kad primestume jiems savo
darbotvarkę ar įtrauktume juos į
konkrečius apaštalinius projektus;
mes klausome tam, kad padėtume
jiems atrasti, ko Šventoji Dvasia savo
begaline meile nori kiekvienai sielai,
kad jų džiaugsmui nieko netrūktų
(plg. Jn 16, 24). Taigi, kaip mėgo
kartoti Benediktas XVI, mes esame jų
džiaugsmo tarnai (plg. 2 Kor 1, 24).

Kad galėtume iš tiesų klausytis ir kad žmonės jaustųsi išklausyti, būtų naudinga trumpai savo žodžiais pakartoti tai, ką jie pasakė. Tai būdas puoselėti savyje norą įžengti į vidinį pasaulį, kurį mums atveria kitas žmogus, nesprenžiant apie jį iš savos perspektyvos. Be to, puoselėdami ir perteikdami šį norą, užtikriname, kad teisingai supratome, ir padedame kitam žmogui toliau atskleisti tai, ką jis jaučia. Tai teikia ramybės ir skatina priimti atsakomybę už savo gyvenimą, padeda patiems atrasti sprendimus, eiti savo keliu ir imtis naujų projektų. Priešingai – pertraukinėti ar neleisti baigti kalbėti užbėgant už akių gali atgrasinti ir nepadės kalbančiajam atsiverti.

Kantrus klausymasis yra meilės darbas, kuris parodo nuoširdų susidomėjimą kitu žmogumi. Dėl šios priežasties niekada neturėtų

atrodyti, kad dvasiniam palydėtojui nuobodu ar kad jis skuba. Dėl praktinių priežasčių paprastai rekomenduojama, jog dvasiniai pokalbiai nebūtų ilgi, tačiau būtina atsargiai įvertinti skirtingas aplinkybes, nes klausymasis reikalauja laiko: reikia gerbti kito žmogaus ritmą, taip pat ir jo tylą. Kartais arba tam tikrais momentais žmogui gali reikėti ilgų pokalbių. Atviro pobūdžio klausimai gali būti naudingi, tačiau jie neturėtų pertraukti natūralios pokalbio eigos, taip pat neturėtų būti naudojami tam, kad užpildytų nepatogias tylos akimirkas. Priešingai, tyla kartais leidžia žmogui gilinti savo mintis ir rasti tinkamus žodžius. Tylos metu „džiaugsmas, rūpesčiai ir kančia prabyla, randa ypač intensyvią išraiškos formą“¹².

Tikras klausymasis labiau nei bet kas kitas stato pasitikėjimo tiltus, o tai yra pagrindinė sąlyga bet kokiam

dvasiniam palydėjimui. Pasitikėjimas išbandomas nuo pat pradžių ir puoselėjamas kiekvieno susitikimo metu. Kad jis galėtų klestėti, būtina, kad kitas žmogus jaustųsi gerbiamas, vertinamas ir su pasitikėjimu galėtų dalintis savo giliausiais dvasiniais patyrimais. Tai pavyks, jei palydimasis palydėtojo asmenyje ras prieglobstį ir paramą atpažįstant Dievo balsą.

Apaštalai tokį prieglobstį rado Šventojoje Marijoje ypač po Viešpaties Žengimo į dangų.

„Mergelė Marija yra dvasinės išvalgos mokytoja: daug klausosi, saugo dalykus savo širdyje, o kai prabyla, palieka pėdsaką“ (plg. Lk 2, 19). Trys Mergelės Marijos nuostatos: mažai kalbėti, daug klausytis ir saugoti savo širdyje. O tomis retomis progomis, kai kalba, Ji palieka pėdsaką¹³.

---

1 Šv. Beda Garbingasis, cituojama pagal *Catena aurea*, Jn 21, 1–11.

2 F. Ocáriz, Pastoracinis laiškas, 2018 m. sausio 9 d., 10; šv. Chosemarijos citatas yra iš 26 *laiško*, 38.

3 Plg. Aristotelis, *Nikomacho etika* VI, 13; šv. Tomas, *Summa Theologiae*, II-II q. 47 a. 8 co.

4 „Jeigu mano patirtis galėtų ką nors įtikinti, pasakyčiau, jog visada į savo kunigišką ir sielų ganytojo darbą žiūrėjau kaip į būdą padėti kiekvienam asmeniui, kaip padėti kiekvienam deramai gyventi ir atskleisti tai, ko iš jo konkrečiai prašo Dievas. Ir tai dariau jokia būdu nepaneigdamas asmens šventumo ir palaimintos atsakomybės – šių pamatinių krikščioniškos sąžinės bruožų“ (Šv. Chosemarija, *Kristus eina pro šalį*, 99).

5 Pranciškus, *Evangelii gaudium*, 169.

6 Šv. Chosemarija, *Dievo bičiuliai*, 78.

7 F. Ocáriz, Pastoracinis laiškas, 2018 m. sausio 9 d., 11.

8 F. Ocáriz, Pastoracinis laiškas, 2019 m. lapkričio 1 d., nr. 5. Citatos iš šv. Grigaliaus Nazianziečio teksto (*Pamokslas* 43).

9 Šv. Chosemarija, 11 laiškas, 42.

10 F. Ocáriz, Pastoracinis laiškas, 2024 m. spalio 2 d., 6.

11 Šv. Chosemarija, 26 laiškas, 37.

12 Benediktas XVI, Žinia 46-ajai Pasaulinei komunikacijos dienai, 2012 m. gegužės 20 d.

13 Pranciškus, Audiencija, 2023 m. sausio 4 d.

Dancho Azagra

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
lt-lt/article/juk-tai-viespats-dvasinis-
palydejimas-i/](https://opusdei.org/lt-lt/article/juk-tai-viespats-dvasinis-palydejimas-i/) (2025-12-30)